

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
ЗА ХУМАНИТАРНИ НАУКИ И ИЗКУСТВА
"КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ" - ВАРНА

ПРОФИЛИ

Брой 4, 2020/2021 г.

ПРОФИЛ „ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ“ ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

Раждането на Международния музикален фестивал „Варненско лято“

Войните за национално обединение от началото на ХХ в. засягат болезнено Варна. Двете национални катастрофи и особено загубата на Южна Добруджа застрашават града с икономическа, социална и духовна разруха. В тези тежки моменти сред варненската управа и общественост се зараждат идеи, които бързо облекчават кризата, приобщават варненци към художествените търсения и постижения на следвоенна Европа, позволяват на града бързо да се възстанови и да повдигне духа си, да се превърне в лятна културна столица на България. Варненските общинари, стопански, обществени и културни дейци започват усилена работа за превръщането на Варна в търсен морски курорт.

През 1926 г. са изградени Централните морски бани, а през 1928 г. – Северните и Южните. Построено е Морското казино, разширена и модернизирана е Морската градина. Освен модерен морски курорт се търси начин Варна да се превърне в център на културния живот в страната през летния сезон, за да се засили интереса на българи и чужденци към града. С благородната цел да поощрява развитието на музикалното, театралното и читалищното дело в града на 5 януари 1926 г. е основано „Културно-просветно читалищно дружество“. Инициатори и ръководители са проф. Цани Калянджиев, ректор на Варненската търговска академия, д-р Янаки Арнаудов, преподавател в академията, Стоян Чакъров, училищен инспектор, директорите на гимназии. Членове са учители, музиканти, театralи, художници и архитекти. Освен интелектуалци и творци Дружеството подкрепя с ентузиазъм промишленици, банкери, богати търговци. Към читалището се изграждат секции и комитети по направленията на културата.

В края на 1925 г. и началото на 1926 г., като част от програмата на Дружеството, неколцина културни дейци – Герчо Герчев, Иван Камбуров, Васил Ставрев, Найденов и Йордан Тодоров, организират в града поредица от концертни изяви и музикални сказки. Именно по време на организацията на тези прояви Герчо Герчев изказва идеята да се организират летни музикални тържества във Варна. Ръководството на Варненското културно-просветно читалищно дружество посреща възторжено идеята и започва нейното реализиране.

**Раждането на Международния музикален фестивал
„Варненско лято“**

www.pt-br.facebook.com/vnsummerfest

На 25 март към Дружеството се изгражда комитет, в който влизат музикални и културни дейци. Комитетът се ръководи от варненския музикален деятел Йордан Тодоров и младите културни дейци Найдено Найденов, Герчо Герчев, д-р Янаки Арнаудов и др. На тях се възлага да организират летните музикални тържества. Решено е тържествата да имат общобългарски характер, да бъдат организирани в национален мащаб, да обединят участието на различни оркестри, хорове, диригенти, солисти – инструменталисти и певци.

В София също е изграден комитет, в който се включват варненци, които живеят в столицата - професорът при Музикалната академия Добри Христов и Венедикт Бобчевски, диригент в Народната опера. Позив-обръщение към българите за съпричастност към идеята съставя Васил Ставрев, учител по литература във варненското Търговско училище. Позивът е подписан от двата комитета и е публикуван във варненските и софийските вестници.

Комитетът определя българските народни музикални тържества да се проведат от 23 юли до 1 август 1926 г. Откриването се състои в тържествено украсен с гирлянди и цветя Летен театър, изграден за целта на морския бряг в Морската градина. Събитието подкрепят с авторитета си Панчо Владигеров, маестро Георги Атанасов и Добри Христов, който лично дирижира своя „Тържествен марш“ на откриването.

През следващите дни следва наситена поредица от концертни изяви на водещи български оркестри, хорове, певци и музиканти. Дамски клуб на съпруги на местните общински дейци и интелектуалци открива бюфет в Морската градина и предлага чай и сладкиши на гастролращите в града изпълнители.

Начинанието е уникално, задълго остава единствено по рода си в страната и има огромно значение за формирането на музикалната култура в България. Посрещнато с горещ интерес от варненци, летовници и гости на града, то влиза в ежегодния културен календар на Варна, превръща се традиция, жива и до днес. Прекъсната е в годините на Втората световна война и последвалата я смяна на политическия режим, за да бъде възобновена през 1957 г., вече под името Музикален фестивал „Варненско лято“, който прераства в международен.

Катерина Раличкова – учител по история и цивилизация

Първата болница във Варна

Болницата „Параскева Николау“ е първата дарителска болница по нашите земи. Средствата за построяването са осигурени от богатия варненски търговец Параскева Николау, който живее в Одеса, Руската империя.

Благодетелят е роден във Варна. Той прави своето завещание през 1858 г., с което дарява на Варненската община 25 000 рубли за построяване на болница и 50 000 рубли за храм, който да носи името „Свети Никола“. Църквата е построена през 1865 г., а болницата – през 1869 г. Сградата е проектирана от първия варненски архитект Янко Константинов. Има специфичен архитектурен образ и се откроява от околната застроена среда. По-късно е обявена за паметник на културата от национално значение.

Болницата е предназначена за безплатно лечение на бедните. През 1910 г. тя става общинска. Няколко години в нея се помещава Противобясната бактериологична станция. От 1928 до 1934 г. е общински „Майчин дом“, а след това е Областна хигиенна лаборатория.

През 1985 г. сградата на болницата е реставрирана по проект на арх. Камен Горанов и е пригодена за единствения на Балканския полуостров „Музей на медицината“, който се намира в т. нар. „Гръцка махала“, с лице към бул. „Приморски“. В него е изложена експозиция, представяща развитието на медицината като практика, изкуство и наука от дълбока древност до наши дни.

www.museology.bg

www.otivam.bg

Музеят е специализирана библиотека от стара медицинска литература. Там се провеждат срещи, изложби, конференции и тържества.

*Изследователски екип: Вероника, Дария, Калия, Стелла, Яница – XI^B клас
Ръководител: Ивелина Николаева – учител по география и икономика*

БЛИЦИНТЕРВЮ С МЛАДИ ПИСАТЕЛИ

Николай Петков

1. Представете се накратко.

Николай Петков: Казвам се Николай Петков и през последната половина година се занимавам с литература. Уча и живея в Пловдив. Обожавам да пътувам, което е и една от причините често да посещавам Варна.

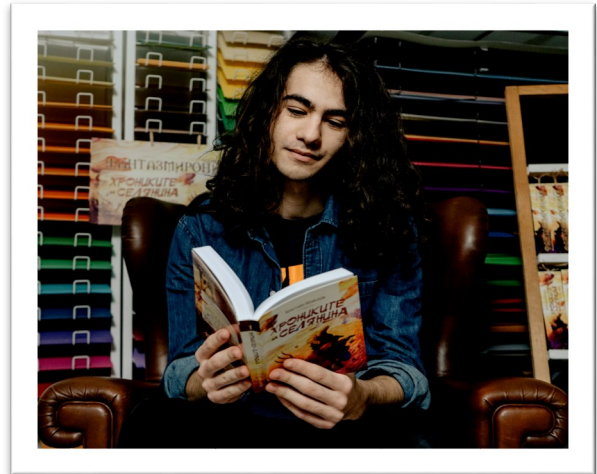
Кристиян Недялков: Аз съм Кристиян Недялков, ученик от XII^A клас в СУ за ХНИ „Константин Преславски“ - Варна. Занимавам се основно с художествено писане.

2. Скоро издадохте първата си книга. Разкажете ни за нея.

Н. П.: „За четките и хората“ е първият роман, над който работя и планирам да не е последният. Книгата проследява историите на трима младежи - Павел, Мария и Ива. Сюжетът се развива главно в Пловдив, макар нито едно от главните действащи лица да е по рождение от Града на тепетата. Тримата попадат там, след като са преживели редица лични трагедии, и с помощта на близки и приятели се опитват отново да намерят красивото в живота. Оказва се, че изкуството е един от начините, с които могат да постигнат това.

К. Н.: В „Хрониките на селянина“ става въпрос за обикновен средновековен свят, който бива слят с много други фантастични светове. Неговите обитатели са принудени да се адаптират към магията и чудовищата, които вече са част от тяхната реалност. Историята проследява селянина Едгар, неговите приключения и трудности в този нов свят.

3. Как се зароди идеята за романа?

Кристиян Недялков

Н. П.: Първоначално желанието ми беше да започна работа по фентъзи роман. Идеята беше добра, изпълнението - никак даже. Следващата идея, която ми дойде, беше да се заиграя със създаването на персонажи. Така се появи и Павел Джангъров, едно от главните действащи лица в романа. Написах първа глава почти без да се замислям за историята, като се фокусирах главно над персонажите. Едва след това се появи идеята, че от тези няколко часа спонтанност може да излезе нещо.

К. Н.: В главата ми започнаха да се появяват много идеи, които в един момент се почувствах длъжен да опиша по някакъв начин.

4. Как избрахте заглавието на дебютната си книга?

Н. П.: Причините за избора на името на романа са свързани със самия сюжет и с лична история. Заглавието на едно от първите ми стихотворения е заимствано от заглавието на романа на Стайнбек „За мишките и хората“. Самото стихотворение не е сред тези, от които съм особено доволен, което е и причината да съществува единствено в работната ми тетрадка. Стори ми се уместно да озаглавя романа така, от което съм доволен.

К. Н.: Исках да подчертая, че главният герой е селянин, тъй като това е неговата най-важна характеристика, а с думата „хроник“ да покажа, че в живота му се случват достатъчно интересни неща, за да бъде запомнени в хроники.

БЛИЦИНТЕРВЮ

5. Имате ли любим герой от книгата и кой е той?

Н. П.: Трудно е да избира любим герой в собственото си произведение. Може би бих казал един от второстепенните герои, Мирослав. Причината за това е, че имам планове, свързани с него относно евентуален следващ проект.

К. Н. Харесвам всички герои в книгата си, защото те до един са мои отражения, но най-много ми допада напълно безморалният и своеволен Капитан Дърво, защото той най-силно от всички ме кара да се чувствам така, все едно мога да напиша каквото си искам.

6. Как минава един Ваи ден, в който творите? Имало ли е момент, в който сте искали да се откажете?

Н. П.: Всеки ден е различен. Причината за това е, че гледам да използвам поне по малко време от всеки ден, за да работя по книгата, независимо дали ще е писане, редактиране или прехвърляне на идеи из главата ми. Имаше един кратък период, в който мисълта да се откажа дори мина през главата ми. Това беше след написването на последното стихотворение от първата ми неофициална стихосбирка „Есенни истории“ – „Декември“.

К. Н.: За да мога да пиша пълноценно, трябва да посветя целия си ден на това, а такава възможност имам само през твърде малкото почивни дни. Тогава аз използвам цялата си енергия, пишейки на компютъра си, и слизам само за да ям през два часа. Това обикновено продължава до към пет-шест часа, когато тялото и мозъкът ми вече спират да ми се подчиняват и превключвам на функция оцеляване.

7. Откъде черпите вдъхновение?

Н. П.: До някаква степен вдъхновение черпя от личния си живот досега - преживявания, хора, които съм срещал и дори истории, които съм преживявал само в границите на въображението си.

К. Н.: Мога да намеря вдъхновение в абсолютно всичко, но най-често го откривам в музиката.

8. Как се запалихте по писането и смятате ли, че това е Вашето призвание?

Н. П.: Първият ми досег с писането беше през миналия октомври, когато очен лекар ми намекна, че поради проблеми с очите ще се наложи да спра с активния спорт. До тогава спортът беше нещото, за което живеех. Ходех на тренировки по бразилско джиу-джицу почти всеки ден. Това беше времето, когато започнах да пиша първите си стихотворения. За пръв път приех насериозно писането, след като написах стихотворението „Есен“. „Декември“ е точната му противоположност, което беше една от причините да обмисля да спра след него, което не се случи. Планирам да се развивам в тази област и ще направя всичко по силите си, но все пак само времето може да покаже.

К. Н.: Запалих се по писането като просто пишех и изведнъж осъзнах, че това ми доставя удоволствие и това искам да правя. Нямам планове да спирам да творя и най-вероятно ще го правя до края на живота си.

9. Работите ли върху някой нов проект и какъв е той?

Н. П.: В началото на 2021 г. реших да издам първата си официална стихосбирка, която ще съдържа най-доброто от написаното от мен. Целта ми е през лятото да обработя избраните стихотворения и да намеря място, където да мога да отпечатам стихосбирката.

К. Н.: В момента пиша следващата си книга, която е продължение на „Хрониките на селянина“ и е втората от три книги в поредицата ми „Фантазмироника“.

10. Пожелайте нещо на нашите читатели.

Н. П.: Ако имате някаква мечта, преследвайте я. С чакане рядко се постигат цели. Пък и ако не се забавляваме, какъв е смисълът да продължаваме да живеем?

К. Н.: Противно на популярната представа, че ако имаш здраве, имаш всичко останало, която е абсурдна, аз смятам, че късметът изпълнява тази роля, затова пожелавам на всички късмет.

Мира Георгиева - XI^B клас

Плюшено мече

Днес с дъщеря ми се разхождахме по магазините. Докато бяхме в един от тях, малката си хареса едно лилаво плюшено мече. Купих ѝ го и тя се залепи за него.

Прибрахме се от пазар към пет часа. Тя беше доста уморена, затова я изкъпах, нахраних, към осем вече я завих и ѝ пожелах: „Лека нощ!“.

След около половин час се върнах в стаята ѝ, за да загася лампата (понеже я е страх от тъмното) и да проверя дали е заспала. Точно когато влизах вътре, новото мече падна от ръба на леглото. Приблжих се да го взема, а дъщеря ми изведнъж отвори очите си и с равен глас ми каза:

- Не се бой, мамо, аз ще го вдигна!

В този момент изпод леглото се протегна една дълга ръка и взе играчката обратно със себе си.

Любомира Димова - IX^B клас

Черна дупка

Прекършен, не му оставаше нищо друго, освен да остане. Сериозността на проблема беше сложила край на всички въпроси за останалите. Земята поставяше началото за него.

- Защо още не си се качил на кораба? - попита Маркъс.

Възможността да напусне с него планетата би била не краят, не откъсване от реалността, а доброволното поглъщане на собствения му разум от черна дупка.

- Не ми го причинявай, Маркъс...

- Правя го за твое добро, Майк...

Цялата атмосфера причерня, придружена от неизвестни за тях звуци. Бяха се забавили твърде дълго...

Бари

Нощем у него се разстилаха спомени за миналото, които не му даваха покой.

Дълго не можеше да забрави ярките пламъци, миризмата на пепел и чувството за самотност. Каишката на Бари все още стоеше на нощното шкафче до него. Къщичката на Бари в двора все още го изпълваше с тъга. Липсваше му. Искеше отново да го вземе със себе си на лов, да го пази от опасности и да е неговият най-добър приятел.

Невъзможността да забрави моментите с него, го оставяше да стои до късно без ясна представа за бъдещето. Идеята за ново куче, дадена от приятелите му, не беше опция за обмисляне.

Луната облъчваше падналите листа на земята. Време беше да си ляга, когато чу кучешки лай.

Давид Денчев - XI^B клас

Седемте разлики от брой 3

Илюстрации: Петър Цветков - XI^и клас

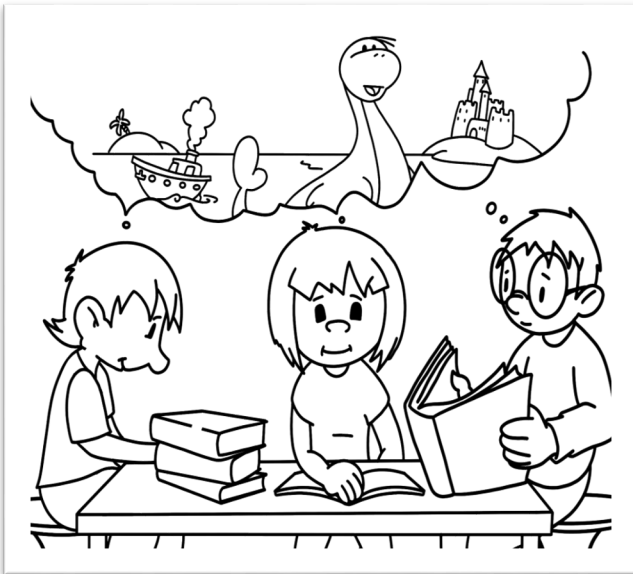
Отговорите на главоблъсканицата от брой 3

Понятията за човешки чувства и състояния, които са разположени хоризонтално, вертикално и по диагонал, в прав и в обратен ред: болка, възхищение, вълнение, изненада, неудобство, обич, облекчение, объркване, отвращение, спокойствие, скука, тревожност, тъга, уплаха, щастие, ярост.

А	Б	О	А	Щ	С	Д	О	Ш	П	И	А	Д	С	Н	Е	Я	А	И
Х	И	Г	Е	И	Н	Е	Щ	А	Р	В	Т	О	Я	У	И	Р	Е	Л
Д	Т	Ъ	Г	А	Р	К	Т	Я	Е	И	Т	С	А	Щ	Б	О	Б	В
И	Й	О	З	К	Ф	Я	А	И	И	О	А	Г	Д	О	Е	С	В	А
В	К	Ж	А	С	О	Р	Е	З	Н	Ж	О	Б	И	Ч	И	Т	Ъ	О
Ъ	И	Р	К	К	Д	И	Н	О	Е	Ю	З	П	С	И	Р	Б	Л	Х
З	Г	Е	П	У	А	Е	А	С	Ч	Ш	А	Ф	А	Е	И	У	Н	Н
Х	Л	Ф	А	К	Н	И	В	Ф	К	Т	Г	Б	В	К	Й	И	Е	О
И	И	Ж	О	А	Ч	А	К	У	Е	А	И	О	Н	И	М	А	Н	У
Щ	С	У	Д	О	Г	Д	Р	Р	Л	О	Ж	Л	Щ	В	К	Ж	И	Л
Е	Ъ	А	З	В	Д	П	Ъ	И	Б	Н	З	К	Ф	Е	А	И	Е	С
Н	У	Р	Е	Ц	Р	И	Б	А	О	И	Ш	А	Х	А	Л	П	У	О
И	П	И	Ж	У	Я	Щ	О	С	П	О	К	О	Й	С	Т	В	И	Е
Е	Г	О	Д	Ъ	Е	А	Т	И	Ц	У	Г	И	Ф	Ж	А	О	Н	Г
О	А	В	Г	А	О	В	Т	С	Б	О	Д	У	Е	Н	Я	А	И	Л

Съставител: Теодора Рангелова - XI^в клас

Открийте осемте разлики

Илюстрации: Петър Цветков - XI^и клас

Главоблъсканица

Открийте наименованията на европейските столици, които са разположени хоризонтално, вертикално и по диагонал, в прав и в обратен ред: *Братислава, Киев, Копенхаген, Лисабон, Лондон, Мадрид, Осло, Париж, Рига, Рим, Сараево, Скопие, София, Стокхолм, Хелзинки.*

И	Й	Д	М	Д	В	И	А	М	О	С	Л	О	Х	К	Е	Ф	О	П
Д	Ж	К	А	Г	Ж	Я	Т	У	О	Х	Е	Л	З	И	Н	К	И	А
М	Н	А	И	С	Е	Й	И	Я	Р	Ц	А	Х	А	Е	К	О	Л	С
С	Е	Д	И	Е	О	Р	О	Ф	З	Е	Т	Б	П	А	Д	П	И	Е
Е	Н	И	К	Б	В	И	Б	Д	О	Р	А	Р	Л	И	Ф	Е	Щ	Б
В	О	Р	А	Ф	Е	Я	Т	И	И	С	О	А	У	О	Щ	Н	У	Б
Н	Д	Л	И	С	А	Б	О	Н	Р	Ъ	Н	Т	Б	Р	О	Х	Т	У
О	Н	Х	О	Т	Р	И	М	А	О	И	Н	И	Д	Р	И	А	Е	Х
К	О	Ч	И	Е	А	Р	П	Н	П	Я	И	С	А	Ч	Е	Г	Н	У
И	Л	Б	А	П	С	К	О	П	И	Е	Т	Л	И	М	Ф	Е	А	А
Т	А	С	М	Н	И	Я	И	А	Л	Ф	Р	А	Л	У	У	Н	П	Н
А	Д	И	Р	Д	А	М	Т	Р	О	И	У	В	Ч	М	Я	П	Р	И
В	Я	Л	К	И	Р	Х	Я	И	В	О	А	А	С	И	В	А	Е	Л
Д	Е	Т	Е	Н	Т	Е	Л	Ж	О	Л	Ф	Л	А	Р	У	Г	У	Е
С	Б	С	Т	О	К	Х	О	Л	М	Н	Е	Т	М	Х	О	Ш	А	Ц

Съставител: Теодора Рангелова - XI^в клас

Редактори на броя: Радостина Иванова, Дарена Маринова, Катерина Раличкова, Вероника Окова, Дария Великова, Джулия Неделчева, Калия Окова, Мира Георгиева, Петър Цветков, Стелла-Георгина Калчева, Теодора Рангелова, Яница Николова

